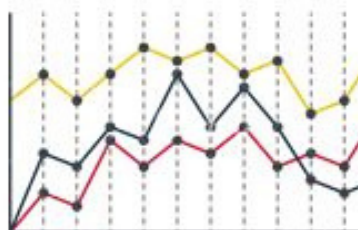

**DICTAMEN A L'AVANTPROJECTE DE
LLEI DE LA GENERALITAT DE
PARTICIPACIÓ CIUTADANA I FOMENT
DE L'ASSOCIACIONISME DE LA
COMUNITAT VALENCIANA**

COMUNITAT VALENCIANA

DICTAMEN 5/2022

DICTAMEN A L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE LA GENERALITAT DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA I FOMENT DE L'ASSOCIACIONISME DE LA COMUNITAT VALENCIANA

D'acord amb les competències atribuïdes al Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana per la Llei 1/2014, de 28 de febrer, i prèvia la tramitació corresponent, el Ple del Comité, en la seua sessió ordinària celebrada el 26 de juliol de 2022, emet el següent Dictamen.

I.- ANTECEDENTS

El dia 30 de juny de 2022, va tindre entrada en la seu del CES-CV, escrit de la consellera de Participació, Transparència, Cooperació i Qualitat Democràtica, Rosa Pérez Garijo, pel qual se sol·licitava l'emissió del corresponent dictamen preceptiu, a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de Participació Ciutadana i Foment de l'Associacionisme de la Comunitat Valenciana, a tenor del que es disposa en l'article 4, punt 1, apartat a) de la Llei 1/2014, de 28 de febrer, de la Generalitat, del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana i d'acord amb l'article 42.4 de la Llei 5/1983, de 30 de desembre, del Consell, i els articles 44 i 45 del Decret 24/2009, de 13 de febrer, del Consell, sobre la forma, estructura i el procediment d'elaboració dels projectes normatius de la Generalitat.

A més del text de l'Avantprojecte de Llei, s'ha remés a aquest organisme l'expedient relatiu a aquest, que inclou la següent documentació:

- 1.- Resolució d'inici del Consellera.
- 2.- Publicació de la consulta prèvia.
- 3.- Informe de necessitat i oportunitat de l'Avantprojecte de Llei.
- 4.- Memòria econòmica.
- 5.- Informe impacte infància, adolescència i família
- 6.- Informe d'impacte de gènere de l'Avantprojecte de Llei.
- 7.- Informació coordinació informàtica.
- 8.- Informe sobre incorporació al text consulta prèvia i procés de participació.
- 9.- Consulta pública prèvia aportacions ciutadanes.

- 10.- Valoració de les al·legacions realitzades a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de Participació Ciutadana i Foment de l'Associacionisme de la Comunitat Valenciana,
- 11.- Informe de coordinació informàtica DGTIC.
- 12.- Informe de la Direcció General de Pressupostos.
- 13.- Memòria econòmica complementària.
- 14.- Observacions de la Secretaria Autonòmica de Funció Pública.
- 15.- Informe desfavorable de la Direcció General de Pressupostos.
- 16.- Valoracions de les observacions de la Secretaria Autonòmica de Funció Pública.
- 17.- Informe sobre les modificacions de l'Avantprojecte de Llei de participació ciutadana i foment de l'associacionisme de la Comunitat Valenciana, a conseqüència de la publicació de la Llei 1/2022, de 13 abril, de la Generalitat, de Transparència i Bon Govern de la Comunitat Valenciana.
- 18.- Memòria econòmica complementària.
- 19.- Informe de la Secretaria Autonòmica de Funció Pública.
- 20.- Informe de l'Advocacia General de la Generalitat.
- 21.- Informe sobre les modificacions de l'Avantprojecte de Llei de Participació Ciutadana i foment de l'Associacionisme de la Comunitat Valenciana, a conseqüència de l'informe de l'Advocacia General de la Generalitat
- 22.- Valoracions a l'informe de la Secretaria Autonòmica de Funció Pública.
- 23.- Informe de la Direcció General de Pressupostos.
- 24.- Valoració de les al·legacions presentades per la ciutadania a l'Avantprojecte de Llei de Participació Ciutadana i foment de l'Associacionisme de la Comunitat Valenciana durant el període d'informació pública.
- 25.- Informe de Petjada Electrònica dels Grups d'Interés Negatiu a l'Avantprojecte de Llei de Participació Ciutadana i foment de l'Associacionisme de la Comunitat Valenciana.
- 26.- Valoració de les al·legacions presentades per la ciutadania a l'Avantprojecte de Llei de Participació Ciutadana i foment de l'Associacionisme de la Comunitat Valenciana durant el període d'informació pública.
- 27.- Acord del Consell

28.- Text de l'Avantprojecte de Llei de Participació Ciutadana i foment de l'Associacionisme de la Comunitat Valenciana.

De manera immediata, es va donar trasllat a la Comissió de Polítiques de Protecció Social del citat Avantprojecte de Llei amb la finalitat d'elaborar l'Esborrany de Dictamen.

El dia 11 de juliol de 2022, es va reunir la Comissió de Polítiques de Protecció Social. A la mateixa va assistir la Sra. M^a. Jesús Pérez Galant, directora general de Participació Ciutadana a explicar l'avantprojecte de Llei objecte de dictamen.

En data 22 de juliol de 2022 es va reunir en sessió de treball la Comissió de Polítiques de Protecció Social, amb la finalitat d'elaborar i concloure el Projecte de Dictamen a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de Participació Ciutadana i Foment de l'Associacionisme de la Comunitat Valenciana, el qual va ser elevat al Ple del dia 26 de juliol de 2022 i aprovat per unanimitat.

II.- CONTINGUT

L'Avantprojecte de Llei que es dictamina consta d'una Exposició de Motius, i 54 articles, distribuït en un Títol Preliminar i en tres Títols amb els seus corresponents Capítols, tres Disposicions Addicionals, tres Disposicions Transitòries, Disposició Derogatòria Única i dues Disposicions Finals.

L'Exposició **de Motius** recull una nova regulació que establisca un marc normatiu de la participació ciutadana formal en l'àmbit de tota la Comunitat i que regule i promoga la participació dels agents socials i del conjunt de la societat com a coproductora de coneixement i polítiques públiques i generadora de valor públic.

Concretament, s'han establert mecanismes de participació ciutadana inclusivament i accessibles que permeten avançar cap a una democràcia participativa, implementant noves formes de treball, potenciant l'educació en la participació des d'edats primerenques, i fomentant transversalment la cultura participativa amb criteris intergeneracionals i equitat. Especial esment mereix l'aposta decidida en aquesta llei, d'acord amb la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència, de considerar els xiquets, xiquetes i adolescents com a ciutadania activa de ple dret, adoptant mesures per a fer efectiu el seu dret a participar en l'esfera pública i garantint la seua participació en els diversos òrgans i fòrums regulats.

En el **Títol Preliminar**, articles 1 a 8 , inclou les disposicions comunes com a aspectes transversals de la llei on es defineix l'objecte d'aquesta, així com els principis inspiradors i els fins, a més de l'àmbit d'aplicació i la titularitat del dret a participar. Cal destacar l'àmbit integral d'aplicació de la norma, que inclou tots els sectors de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic, i contempla també l'aplicació a l'àmbit local respecte a la seua autonomia pròpia. Respecte a la titularitat del dret a la participació, es reconeix aquest dret a tota la ciutadania resident i a les persones valencianes en l'exterior, així com a les entitats ciutadanes, vàlidament constituïdes, i a les agrupacions, plataformes o qualsevol moviment sense personalitat jurídica. No s'estableix cap límit d'edat per a participar en els assumptes públics, d'acord amb la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència.

El **Títol I, “La participació ciutadana”**, articles 9 a 32, consta de dues capítols. El *Capítol I* recull els principals mecanismes de participació ciutadana. En particular, es concreta la promoció per part de les administracions públiques de la celebració de processos participatius deliberatius, la iniciativa ciutadana vinculada a processos de participació i les particularitats de la participació en l'elaboració de normes i plans de la Generalitat. I el *Capítol II* es regulen els òrgans i espais de participació ciutadana com a fòrums creats per l'Administració pública per a la interlocució ciutadana i la cogestió, que facilita la presa de consciència i la intervenció dels ciutadans i les ciutadanes per mitjà d'aquests òrgans.

El **Títol II, “Promoció de la participació ciutadana i de l'associacionisme”**, articles 33 a 49, consta de tres capítols. El *Capítol I* es dedica a les mesures de promoció de la participació, principalment per mitjà de programes de formació destinats al conjunt de la ciutadania i a les entitats ciutadanes, així com al personal empleat públic i al professorat. El *Capítol II* recull la Planificació i Coordinació en matèria de participació regula els instruments de planificació i de coordinació en matèria de participació entre les diferents administracions públiques de la Comunitat Valenciana. I finalment, el *Capítol III* recull mesures de foment de l'associacionisme, en particular pel seu reconeixement com a via essencial i qualificada de la participació de la ciutadania i d'altra banda com a novetats s'introdueixen una nova línia de foment en educació en participació a través de les entitats ciutadanes i la implementació d'un model de gestió comunitària d'equipaments i serveis públics.

El **Títol III, “Participació de les persones valencianes en l'exterior”**, articles 50 a 54, aborda la participació de les persones valencianes en l'exterior, amb la finalitat de fomentar i mantindre els seus vincles amb la Comunitat Valenciana. Per a això es

continua comptant amb els centres valencians en l'exterior (CEVEX) com a principals espais de participació, i l'acció i l'especificitat dels quals es posa en valor. Així mateix, es crea el nou Consell de Persones Valencianes en l'Exterior, òrgan que substituirà l'actual Consell de Centres Valencians en l'Exterior, amb la novetat que comptarà amb la representació de ciutadania activa no associada.

La **Disposició Addicional Primera** regula l'organització administrativa de la Generalitat en matèria de participació ciutadana.

La **Disposició Addicional Segona** més enllà de l'àmbit de la participació, defineix l'acció del Consell en matèria de retorn i els conceptes de persona valenciana en l'exterior i de retorn.

La **Disposició Addicional Tercera** reconeix la necessitat de reglamentar un sistema de compensacions de despeses i gratificacions per assistència als òrgans de participació ciutadana, que haurà de desplegar-se reglamentàriament.

La **Disposició Transitòria Primera** estableix un termini màxim de 9 mesos per a l'adaptació dels òrgans de participació existents en el moment d'entrada en vigor d'aquesta llei.

En la **Disposició Transitòria Segona** recull el règim transitori del Consell de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana.

La **Disposició Transitòria Tercera** estableix el règim transitori del Consell de Centres Valencians en l'Exterior (CEVEX).

Mitjançant la **Disposició Derogatòria Única** queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposen al que disposa aquesta llei, i de manera expressa la Llei 2/2015, de 2 d'abril, de la Generalitat, de participació ciutadana de la Comunitat Valenciana.

La **Disposició Final Primera** autoritza al Consell per a dictar totes les disposicions necessàries per al desplegament i l'execució posterior del qual es preveu en la present llei, i en particular sobre matèries i òrgans enquadrats en aquesta.

En la **Disposició Final Segona** s'estableix l'entrada en vigor de la llei, als 20 dies naturals d'haver-se publicat en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

III.- OBSERVACIONS DE CARÀCTER GENERAL

PRIMERA

En l'àmbit **internacional**, en concret l'uropeu, el [Tractat de la Unió Europea](#), en el seu article 1, normativitza el concepte d'obertura, entès com la manera oberta i pròxima a la ciutadania en què les decisions han de ser preses, dins d'una nova etapa en el procés creador d'una unió cada vegada més estreta entre els pobles d'Europa. L'obertura, que garanteix una major participació ciutadana i una major eficàcia i responsabilitat de l'Administració pública, contribueix a enfortir els principis de la democràcia i el respecte als drets fonamentals contemplats en l'article 6 del Tractat de la Unió Europea i en la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió. Així mateix, la Unió Europea, en diferents moments, ha adoptat directives, com les [2003/4/CE](#) i [2003/35/CE](#) d'abast sectorial, que han sigut transposades a l'ordenament jurídic espanyol mitjançant la [Llei 27/2006, de 18 de juliol, derivat de la ratificació d'Espanya del Conveni de Aarhus](#), per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient.

En l'àmbit **estatal** destaca la [Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern](#) l'objecte del qual és ampliar i reforçar la transparència de l'activitat pública, regular i garantir el dret d'accés a la informació relativa a aquella activitat i establir les obligacions de bon govern que han de complir els responsables públics així com les conseqüències derivades del seu incompliment.

En aquest context estatal suposen una fita important la [Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques](#), i la [Llei 40/2015, de l'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic](#), que reforcen les obligacions de participació ciutadana i avaluació de la producció normativa.

Quant al **àmbit autonòmic**, la [Llei 5/2010, de 21 de juny, Canària de Foment a la Participació Ciutadana](#), aquesta llei reafirma el compromís de la Comunitat Autònoma de Canàries de facilitar a la ciutadania l'exercici del seu dret a participar, comprovar el grau d'acceptació i aplicació de les seues polítiques, i propiciar la relació de la ciutadania entre si; tot això en el marc dels espais públics que aquesta llei afavoreix, i que donaran cabuda a la participació de la ciutadania de manera eficaç, establint mesures que incidisquen en l'elaboració i avaluació de les polítiques públiques, i fomenten una major cultura participativa en el futur.

La [Llei 4/2011, de 31 de març, de la bona administració i del bon govern de les Illes Balears](#), té per objecte establir les mesures i les línies d'actuació que permeten al Govern, a l'Administració de la comunitat autònoma i als ens del sector públic

instrumental de les Illes Balears actuar de conformitat amb els principis i valors de la bona administració i del bon govern, en el context de millora contínua de la qualitat de les organitzacions i dels serveis públics que es presten a la ciutadania i de la qualitat democràtica pel que fa als efectes de les intervencions públiques i a l'acció de govern.

La [Llei 12/2014, de 16 de desembre, de Transparència i Participació Ciutadana de la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia](#), la pretensió d'aquesta llei és passar dels principis als fets, en la consciència que la transparència i la participació no han de ser mers principis programàtics que guien l'actuar de l'Administració, sinó que han de plasmar-se en drets concrets dels ciutadans i en obligacions específiques de l'Administració, així com en instruments que permeten tindre un millor coneixement sobre les institucions públiques i exercir un control més sever sobre aquestes.

La [Llei 3/2015, de 4 de març, de Transparència i Participació Ciutadana de Castella i Lleó](#), la present llei es dicta a l'empara de les competències atribuïdes en l'Estatut d'Autonomia en els articles 11, 12 c) i f) i 70 1.1.º, 2n, 31é e) i contempla, per a l'àmbit de la Comunitat de Castella i Lleó, previsions en matèria de transparència que amplien l'àmbit de l'activitat que se sotmet a la transparència, determina els òrgans competents en matèria d'accés a la informació pública i la seua reutilització i regula la participació ciutadana en els assumptes públics de la Comunitat de Castella i Lleó a través del Portal de Govern Obert. La llei ha optat per la tècnica normativa recomanada en reiterades ocasions pel Tribunal Constitucional i pel Consell Consultiu de Castella i Lleó i, així, la present llei evita la reproducció de les normes estatals bàsiques remetent-se a elles. Aquesta opció, en evitar possibles confusions i complicacions normatives, pot contribuir a una major seguretat jurídica.

La [Llei 8/2015, de 25 de març, de Transparència de l'Activitat Pública i Participació Ciutadana d'Aragó](#), las disposicions de la present llei pretenen construir un model de Govern i Administració pública que genere confiança en els ciutadans i les ciutadanes i incentive la seua participació, garantint el seu dret a ser informats i en conseqüència permetent el control de l'actuació pública i l'exigència de responsabilitats.

La [Llei 7/2017, de 27 de desembre, de Participació Ciutadana d'Andalusia](#), amb la present llei es pretén desenvolupar els drets democràtics de la ciutadania i dels grups en què s'organitza per mitjà dels processos, pràctiques i instruments de democràcia participativa que complementen i perfeccionen els drets i les tècniques de la democràcia representativa, alhora que articular canals permanents d'interrelació entre l'acció de govern i la ciutadania que afavorisquen la major eficàcia

de l'acció política i administrativa a través de la col·laboració social, beneficiant-se de la riquesa que representen els coneixements i experiències de la ciutadania.

La [Llei 10/2019, de 10 d'abril, de Transparència i de Participació de la Comunitat de Madrid](#), perquè la participació ciutadana siga útil resulta imprescindible garantir l'accés a la informació pública certa, amb claredat i agilitat, de manera que els arguments, idees, criteris i plantejaments que esgrimisquen les persones o col·lectius socials i econòmics siguen realistes i per tant executables, sense que per això substituïska o entorpisca la funció legislativa ni l'executiva. La participació ciutadana ha de ser complementària i alhora exercir un control addicional a aquests dos poders.

Per això, amb la present Llei es recull en l'ordenament autonòmic la regulació dels instruments necessaris per a la transparència administrativa, amb el convenciment que la mateixa resulta imprescindible per a la consecució d'un millor servei a la societat, quan garanteix que la mateixa tinga un millor coneixement tant de les activitats desenvolupades per les diferents institucions i organismes públics, com de la forma en què s'adopten les decisions en el si d'aquests, la qual cosa, al mateix temps, constitueix una salvaguarda enfront de la mala administració.

I finalment la [Llei 8/2019, de 13 de desembre, de Participació de Castella-la Manxa](#), la present Llei es fonamenta en l'article 4.2 de la Llei orgànica 9/1982, de 10 d'agost, d'Estatut d'Autonomia de Castella-la Manxa, que obliga els poders públics regionals a facilitar la participació de tota la ciutadania en la vida política, econòmica, cultural i social de la regió, així com en l'article 31.1. 1a d'aquest, que atribueix competència exclusiva a la Junta de Comunitats sobre l'«Organització, règim i funcionament de les seues institucions d'autogovern».

I en l'àmbit concret de la **Comunitat Valenciana**, el dret de participació ciutadana en els assumptes públics es va veure desenvolupat per la [Llei 2/2015, de 2 d'abril, de Transparència, Bon govern i Participació ciutadana de la Comunitat Valenciana](#), ara denominada Llei de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana, després de l'entrada en vigor de la [Llei 1/2022, de 13 d'abril, de Transparència i Bon Govern de la Comunitat Valenciana](#). La Llei 2/2015, de 2 d'abril, de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana satisfà d'una banda el que preceptua el nostre Estatut d'Autonomia, però no és suficient per a implementar un autèntic model de governança participativa en l'àmbit de la Comunitat Valenciana en el context actual, per la qual cosa, a través d'aquesta nova Llei s'ordena un nou model de participació ciutadana molt més d'acord amb les creixents necessitats de la

ciutadania i de les entitats ciutadanes com a agents socials vertebradors en el nostre territori.

Complementant el nou marc normatiu de la transparència i la participació ciutadana, es va aprovar la [Llei 25/2018, de 10 de desembre, reguladora de l'activitat dels grups d'interés de la Comunitat Valenciana](#), en la qual es regulen mecanismes per a realitzar transparent l'activitat d'influència dels *lobbies* en les polítiques públiques, com el registre de grups d'interés, la *petjada o petjada normativa* i l'eventual i no vinculant participació prèvia entre grups d'interés del text d'avantprojectes de llei i de decrets del Consell. Aquesta participació s'incardina en un procediment especial de participació d'elaboració d'aquestes normes pel poder executiu, com una fase compatible i que no substitueix la utilització obligatòria de les eines i tràmits de participació ciutadana previstos en la normativa vigent.

D'altra banda, es va promulgar la [Llei 9/2003, de 2 d'abril, de la Generalitat, per a la igualtat entre dones i homes](#), ja que la participació de les dones és deficitària de les societats democràtiques actuals i únicament se superarà quan s'aconsegueixca un equilibri paritari; per això la incorporació de la perspectiva de gènere de manera transversal és clau en l'impuls de la consolidació d'una governança democràtica.

Quant a la participació infantil, la [Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència](#), recull el dret a la participació en la vida social, política i econòmica, entre altres, dels xiquets, xiquetes i adolescents i l'obligació que quan les iniciatives ciutadanes afecten els drets de la infància es realitzen les adaptacions necessàries perquè els i les menors puguen participar com a subjectes polítics actius.

Així mateix, la [Llei 15/2017, de 10 de novembre, de la Generalitat, de polítiques integrals de joventut](#), en l'article 28 i següents, fomenta la participació i l'associacionisme juvenil, a més de l'educació en la participació.

Finalment, en l'àmbit local són aplicable la [Llei 7/1985, de 2 d'abril Reguladora de les Bases de Règim Local](#), que incorpora i desenvolupa el dret a participar en la gestió municipal, i la [Llei 8/2010, de 23 de juny, de règim local de la Comunitat Valenciana](#), que no conté referències destacables quant a la participació de la ciutadania en els assumptes públics.

En definitiva, el marc jurídic actual reconeix la participació ciutadana com un dret polític de la societat amb especial importància per la seua vinculació amb els poders públics.

SEGONA

El Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana especifica que en la sessió plenària del dia 17 de gener de 2008, va emetre el corresponent [dictamen a l'Avantprojecte de Llei de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana](#), concretat en la Llei 11/2008, de 3 de juliol, de la Generalitat, de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana. En el text de la llei es van incorporar observacions que es van efectuar pel CES CV, que tenien relació amb els articles 1 (Objecte de la llei), 5 (Dret a la informació per a la participació ciutadana), 16 (Instruments de participació ciutadana), 18 (Fòrums de consulta), 20 (Panells ciutadans), 21 (Jurats ciutadans), 22 (Subvencions i ajudes públiques) i Disposició Addicional Tercera (Mesures específiques de suport a les persones amb discapacitat).

En la sessió plenària del dia 29 de gener de 2015, el CES CV va emetre el corresponent [dictamen a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de Bon Govern i Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana](#) que s'ha promulgat com a Llei 2/2015, de 2 d'abril, de la Generalitat, de Transparència, Bon Govern i Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana. En el text normatiu s'han tingut en compte les observacions als articles 3 (Altres subjectes obligats), 7 (Difusió de la informació), 17 (Formalització d'accés i costos) i 47 (Altres formes de participació corporativa).

En el ple del 12 de desembre de 2017, el Comité va procedir a emetre [dictamen a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de l'activitat de lobby en l'àmbit de la Generalitat i del seu sector públic instrumental](#), que es va materialitzar en la Llei 25/2018, de 10 de desembre, de la Generalitat, reguladora de l'activitat dels grups d'interès de la Comunitat Valenciana. En la norma s'han incorporat les observacions del Comité relacionades amb els articles 26 (Infraccions dels lobbies), 29 (Sancions als lobbies), Disposició Addicional Primera (Col·laboració amb altres institucions i administracions públiques), Disposició Addicional Segona (Règim específic de les Corts Valencianes) i la Disposició Final Primera (Habilitació normativa).

I en la sessió plenària del dia 23 de gener de 2019, el Comité va emetre el corresponent [dictamen a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de Govern Obert de la Comunitat Valenciana](#) el text de la qual s'ha publicat com a Llei 1/2022, de 13 d'abril, de la Generalitat, de Transparència i Bon Govern de la Comunitat Valenciana, amb menys articulat i matèries que l'avantprojecte. En el text legal s'han introduït les observacions del CES CV en els articles 2 (Principis generals), 21 (Informació relativa a l'ordenació del territori, urbanisme, habitatge i medi ambient) i 45 (Consell de Transparència).

TERCERA

L'Informe sobre el Medi rural en la Comunitat Valenciana aprovat pel Comit  el 15 de juliol de 2020 reforça el comprom s d'aquesta Institució per atendre les especificitats i necessitats del medi rural en la nostra Comunitat. Per a aix , proposa aplicar un mecanisme de verificació en els dictàmens que emeta quan entenga que la norma a dictaminar puga tindre un impacte important en el medi rural.

En compliment de l'anteriorment exposat, el Comit  observa que este avantprojecte de llei ha tingut en compte la realitat del món rural de la nostra Comunitat amb un esment explícit en el punt nov  de l'article 3. Principis generals: *"Sense perjudici de la resta d'obligacions legals, la interpretació i aplicació d'aquesta llei s'articular  entorn dels següents principis generals: 9.- Vertebració territorial, per la qual es garantisca que les polítiques de participació arrelen en tot el territori de la Comunitat Valenciana i prestin especial atenció a pal·liar les desigualtats dels territoris amb alt índex de despoblació".*

QUARTA

El CES CV entén que la llei deu, en tot cas, contemplar l'aptitud d'una persona a assumir obligacions i ostentar drets per si mateix, d'acord amb el que es preveu en el Codi Civil, així com el que es preveu en la Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència.

QUINTA

Una vegada analitzat l'avantprojecte de llei rem s, el CES CV considera que aquesta norma requereix d'una major coherència i ordre en el seu articulat. D'igual manera, el Comit  entén que hauria d'evitar-se incloure exemples aclaridors que no semblen molt propis del articulat de la norma.

D'altra banda, estima que s'ha de revisar el text per a garantir-se en tot moment el principi de representació equilibrada entre dones i homes.

SISENA

El CES CV observa al llarg del text, principalment en la vers  en castellà, existeixen determinats errors que haurien de ser corregisc. En tal sentit, en l'índex de l'avantprojecte de llei s'omet l'article 24 que s  que apareix en el text. D'altra banda, seria desitjable que

s'homogeneïtzara la nomenclatura dels capítols utilitzant o bé el número romà o bé els ordinals primer, segon, i així successivament.

A més, el CES recomana fer una revisió ortogràfica i gramatical dels textos, ja que s'han advertit, especialment en la versió en castellà, nombroses errates i errors en la redacció.

SETENA

El Comité recomana que es garantisca la coordinació entre els òrgans de participació regulats en aquesta llei i els òrgans sectorials de participació prèviament existents.

OCTAVA

En l'Exposició de Motius de la Llei, així com en el seu articulat, es fa referència a qualsevol mena d'agrupacions, plataformes, xarxes, fòrums, moviments con o sense personalitat jurídica. El CES CV entén que un text legal hauria d'utilitzar aquests termes amb major precisió jurídica amb la finalitat que queden ben definits i evitar problemes d'aplicació de la llei.

IV.- OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

TÍTOL PRELIMINAR

Article 3. Principis generals

El CES CV planteja modificar i afegir nous punts a aquest article. En tal sentit, proposa modificar els punts 2, 4 i 6 amb el següent tenor:

“2. Participació universal i inclusiva, en virtut de la qual es recull el caràcter universal i inclusiu del dret a la participació dels valencians i les valencianes, ateses les situacions relacionades amb la diversitat territorial, generacional, de gènere, *d'origen* i totes aquelles en què la situació o risc d'exclusió social caracteritza a les persones com a pertanyents a col·lectius vulnerables.”

“4. Educació en la participació, entesa com el foment, des de nivells educatius primerencs *i al llarg de la vida*, de la promoció del dret a participar.”

“6. Claredat i proximitat comunicativa, en virtut de les quals la informació en els processos de participació ciutadana resulte senzilla i comprensible per al conjunt de la ciutadania, especialment per als xiquets, xiquetes i adolescents *i per a les persones majors.*”

Així mateix, proposa incorporar tres nous punts a aquest article plantejant la següent redacció:

11. Perdurabilitat, en virtut de la qual els instruments de participació han d'emmarcar-se en una perspectiva dinàmica de l'procés que permeta una participació contínua i sostinguda en el temps.

12. Accessibilitat, no discriminació tecnològica i adaptació de mesures perquè els mitjans habilitats per a la participació no constituïsquen un factor d'exclusió.

13. Publicitat, en virtut de la qual la informació difosa haurà de ser veraç i objectiva, estarà actualitzada i es publicarà periòdicament.

Article 4. Àmbit d'aplicació

El Comitè suggereix eliminar text que considera reiteratiu i que pot portar a confusió. En tal sentit, el CES CV considera que el punt 1 d'aquest article no té per què especificar els sectors als quals pot o no afectar les disposicions d'aquesta llei. El text esmenta “1. L'Administració de la Generalitat, així com els sectors de sanitat, educació i justícia”. El CES CV entén que, en cas d'esmentar-se, també hauria d'incloure's altres sectors que no s'expliciten en l'article , com els serveis socials i l'habitatge, la cultura, joventut, formació i ocupació. En aquests sectors existeixen òrgans de participació ciutadana.

Article 7. Obligacions de les Administracions Públiques

El CES CV considera oportú completar la redacció dels punts 1 i 2 d'aquest article amb el següent tenor:

“Són obligacions de les entitats públiques valencianes subjectes a l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei:

1. Integrar la participació ciutadana en el conjunt de les seues actuacions de manera real i efectiva, presencial o telemàtica.

2. Establir mecanismes de participació per a que el dret a participar siga efectiu, amb especial consideració a les dificultats de la població amb dèficits de competència digital, i a les necessitats específiques dels xiquets, xiquetes, adolescents, *persones majors i altres col·lectius vulnerables.*”

TÍTOL I. LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Capítol I. Mecanismes de participació ciutadana

Article 9. Concepte

El Comitè suggereix incorporar a la redacció donada en el punt 1 d'aquest article els termes “en condicions d'igualtat real i efectiva”, quedant de la següent manera:

“1. Els mecanismes de participació ciutadana són els processos i instruments que permeten portar a la pràctica l'exercici del dret de participació ciutadana, *en condicions d'igualtat real i efectiva*, en els assumptes públics de la Comunitat Valenciana.”

Article 11. Processos de participació ciutadana

El Comitè adverteix de l'error en la versió en castellà del terme “*cridades*”, havent de ser modificat pel de “*anomenats*”, que figura en el punt 2 d'aquest article.

D'altra banda, proposa afegir un nou punt a aquest article presentant la següent redacció:

“6. Les Administracions Públiques podran iniciar els processos de participació ciutadana, bé d'ofici, bé a instàncies de les persones físiques o entitats de participació ciutadana a què es refereix l'article 5, quan així ho preveja la llei. Transcorreguts tres mesos des de la presentació de la iniciativa ciutadana a què es refereix el paràgraf anterior sense acordar-se l'inici, podrà entendre's rebutjada la petició.”

D'altra banda, el CES suggereix que es reunisquen en una única secció tots els articles que estiguen relacionats amb el procediment de participació ciutadana, (a més del article 11, “Processos de participació ciutadana”, els articles 14 “Participació en l'elaboració de normes i plans. Disposicions generals”, 15 “Consulta prèvia”, 16 “Audiència ciutadana” i 21 “Consultes ciutadanes”).

Article 12. Iniciativa ciutadana en l'àmbit de la Generalitat

En relació amb el punt 6 d'aquest article, el Comitè recomana que es valore si la quantitat de 5.000 avals resulta un número adequat i raonable per a complir els objectius que es pretenen, tenint en compte que representa el 0,1% de la població.

Article 14. Disposicions generals

En relació amb el punt 1 d'aquest article, el CES CV considera que han d'articular-se els processos de comunicació dirigits a recavar directament i de manera expressa l'opinió de les organitzacions o associacions reconegudes per llei que agrupen o siguen representatives d'interessos col·lectius que es veguen afectades per la norma i els que guarden relació directa amb el seu objecte.

Article 15. Consulta pública prèvia

Respecto a la redacció donada al punt 1 d'aquest article, el CES CV considera convenient eliminar del text els termes "*més representatives potencialment afectades per la futura norma*".

El Comitè entén que haurien de considerar-se totes les aportacions per a tindre totes les visions possibles. En tal sentit, reduir-les únicament a les quals puguen estar potencialment afectades resulta ser una limitació sense justificació.

A més, en l'article anterior s'estableix que es dugueren a terme en el portal de participació, la qual cosa no correspon amb el que es disposa en el punt 1: "*(...) es realitzarà una consulta pública en la qual es recolliran les aportacions de les persones i de les organitzacions més representatives potencialment afectades per la futura norma.*"

Article 18. Disposicions comunes al desenvolupament de processos de pressupostos participatius en l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

Els processos de participació en els pressupostos de les administracions públiques valencianes són anàlegs a la resta de processos. Per això, el CES CV proposa eliminar aquest article i refundre'l amb l'article 19, per a aquelles qüestions que no suposen principis generals, drets de la ciutadania o obligacions de les administracions públiques ja establides i recollides en articles anteriors.

Article 19. Els pressupostos participatius en l'àmbit de la Generalitat Valenciana

En el punt 1 d'aquest article es disposa que el Consell, mitjançant un acord, determinarà la dotació pressupostària que se sotmetrà al procés participatiu, els capítols de despesa afectats i el calendari d'execució. Els processos de pressupostos participatius es convocaran cada dos anys.

El Comité suggereix que s'aclarisca per què els processos de pressupostos participatius es convocaran cada dos anys i no amb caràcter anual.

Capítol II. Òrgans i espais de participació ciutadana

En relació amb aquest capítol el Comité considera que caldria ressaltar el caràcter consultiu i no vinculant en matèria de participació ciutadana i foment de l'associacionisme del Consell de Participació Ciutadana, així com dels òrgans de participació ciutadana.

Article 25. Òrgans de participació

Es proposa la següent redacció al punt 2 d'aquest article.

"2. L'Administració de la Generalitat promourà la participació de la ciutadania en aquests òrgans a través d'estructures organitzades i vetlarà perquè es constituïsquen òrgans de participació sectorial ciutadana dins de l'àmbit de competències de la Generalitat, sense perjudici del que es disposa en Llei 7/2015, de 2 d'abril, de Participació i Col·laboració Institucional de les Organitzacions Sindicals i Empresariales Representatives en la Comunitat Valenciana."

Article 26. Composició dels òrgans de participació ciutadana

En el punt 3 d'aquest article el CES CV proposa incorporar al final del text els següents termes: *"i de les persones majors i altres col·lectius vulnerables"*.

Article 27. Registre d'òrgans de participació

El Comité proposa afegir a l contingut de l punt 1 d'aquest article, la següent redacció:

“1. El Registre d'òrgans de participació és un registre electrònic de naturalesa administrativa, públic, independent, obert i gratuït”.

D'igual manera, el CES CV suggereix incorporar al contingut del punt 3 d'aquest article la redacció següent:

“3. Les dades que continga hauran d'estar disponibles i accessibles a través dels portals de transparència de la Generalitat, en els quals s'habilitarà un accés directe convenientment identificat i visible, i haurà de garantir-se que es difonga en formats reutilitzables. Seran aplicables a la publicitat de les dades i de la informació del registre els límits previstos en la normativa vigent en matèria de transparència i, especialment, els previstos en la normativa de protecció de dades de caràcter personal.”

Article 29. Objecte i composició del Consell de Participació Ciutadana

El CES CV considera adequat incorporar al punt 2 d'aquest article la següent redacció i que figura en cursiva:

“2. En la composició del Consell de Participació Ciutadana s'afavorirà la representació dels diferents col·lectius socials, especialment els contemplats en l'article 5.3 de la present llei en relació amb titulars de dret de participació, i es conjugarà la presència d'entitats més representatives d'àmbit territorial de la Comunitat Valenciana juntament amb altres d'àmbit inferior. A més, haurà de garantir-se el principi de representació equilibrada entre dones i homes, i entre persones joves, adultes i majors, així com l'equilibri en la representació territorial.”

TÍTOL II. PROMOCIÓ DE LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA I DE L'ASSOCIACIONISME

Capítol primer. Mesures de promoció de la participació

Article 35. Mesures de sensibilització i difusió

El CES CV suggereix realitzar una modificació al punt 1 d'aquest article, que quedaria redactat de la següent manera:

“1. Les administracions públiques valencianes promouran campanyes informatives d'àmplia difusió amb l'objectiu d'augmentar la cultura participativa, a través de tots els mitjans disponibles, especialment a través dels mitjans tecnològics, i dels mitjans de comunicació públics de la seua titularitat.”

Article 36. La participació ciutadana en el sistema educatiu valencià.

Respecte al punt 6 d'aquest article, el CES CV recomana substituir l'adjectiu "públics" per l'expressió "sostinguts amb fons públics".

Article 38. Foment de la investigació i la innovació en matèria de participació ciutadana

El CES CV suggereix completar la redacció del punt 1 d'aquest article, quedant de la manera següent:

"1. La Generalitat promourà la col·laboració amb les universitats, *especialment amb les entitats contemplades en l'article 5.3*, el moviment associatiu, i amb altres administracions públiques amb la finalitat de fomentar la investigació en matèria de participació ciutadana. La Generalitat prendrà les mesures necessàries per a la creació de noves experiències participatives en el territori de la Comunitat Valenciana, mitjançant la creació de nous mecanismes, espais i fòrums específics per a aquest fi."

V.- CONCLUSIONS

El Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana considera que les observacions contingudes en el present dictamen contribuiran a millorar el Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de Participació Ciutadana i Foment de l'Associacionisme de la Comunitat Valenciana, sense perjudici de les consideracions que puguen realitzar-se en el posterior tràmit parlamentari.

Vist i plau El president
Arturo León López

La secretaria general
Ángeles Cuenca García